

Zelfsturend leren leer je NIET zelfsturend!

Herken je dit?

Je hebt je goed voorbereid, je staat enthousiast les te geven, er zit voldoende afwisseling in je les en toch En toch zijn er kinderen die niet meedoen, niet betrokken zijn, er steeds bijgehaald moeten worden en vermoedelijk weinig opsteken van je les.

Recent onderzoek geeft aan dat Nederlandse kinderen opmerkelijk laag gemotiveerd zijn voor het onderwijs. Hoe zou dat komen? Voelen ze zich wel 'eigenaar'? Ervaren ze dat leren betrekking heeft op henzelf? Met andere woorden: nemen ze verantwoordelijkheid voor hun eigen leerproces en hebben ze geleerd om zich zelf aan te sturen om te leren? Of hebben ze het gevoel dat ze nu eenmaal 'moeten' leren omdat anderen dat zeggen?

Waarom zouden we kinderen willen leren zichzelf aan te sturen? Om hun motivatie voor het leerproces te vergroten en daardoor hun leerprestaties te verbeteren? Zeker! Maar zelfsturing of zelfregulatie heeft ook een pedagogische component: afspraken maken met jezelf, keuzes maken, jezelf kunnen aanmoedigen of corrigeren en tenslotte terug kunnen kijken op je leerproces.... daar kun je wat mee in de 21^e eeuw!

Het onderzoek dat je gaat doen, richt zich op de bevordering van zelfsturend leren in jouw groep. Het lectoraat vernieuwingsonderwijs van Saxion, onder leiding van Patrick Sins, heeft een aanpak ontwikkeld om zelfsturend gedrag te bevorderen: iSelf. Het gaat er om dat je onderzoekt hoe je door deze aanpak het zelfsturend leren **expliciet**, **geïntegreerd** en **gedifferentieerd** kunt aanleren. Daarbij maken we gebruik van het boekje dat hiernaast staat.

Om het zelfsturend leren van leerlingen effectief te bevorderen, is het van cruciaal belang dat strategieën voor zelfsturend leren **expliciet** worden aangeleerd. Dit betekent dat een leraar het gebruik van een strategie demonstreert en daarbij uitlegt hoe en waarom het uitvoeren van deze strategie bijdraagt aan een betere leerprestatie. Leerlingen worden dus geïnformeerd over de betekenis en het belang van strategieën voor zelfsturend leren.

Daarnaast is het van belang dat er gebruik wordt gemaakt van een **integratieve** benadering. Hiermee wordt bedoeld dat het aanleren van zelfsturend leren wordt geïntegreerd in de leerstof, waardoor leerlingen strategieën direct leren toepassen binnen deze context. Leraren kunnen leerlingen bijvoorbeeld leren hoe strategieën als analyseren, structureren en conclusies trekken worden toegepast, onder welke omstandigheden deze strategieën het meest doelmatig zijn en welke voordelen dit oplevert voor het leren.

In aansluiting op het expliciet en geïntegreerd aanleren van zelfsturend leren is het tenslotte van belang dat leraren leren **omgaan met verschillen** tussen leerlingen en hun onderwijs hierop afstemmen. Verschillen tussen leerlingen bepalen namelijk of en in hoeverre bepaalde interventies effect hebben op het zelfsturend leren van leerlingen. Kortom, om zelfsturend leren van leerlingen effectief te bevorderen is het nodig dat er aandacht wordt besteed aan het **expliciet, geïntegreerd en gedifferentieerd** aanleren van strategieën voor zelfsturend leren.

Ben je geïnteresseerd in dit onderzoek, dan zie ik je graag in mijn intervisiegroep.

Wim Vermeulen